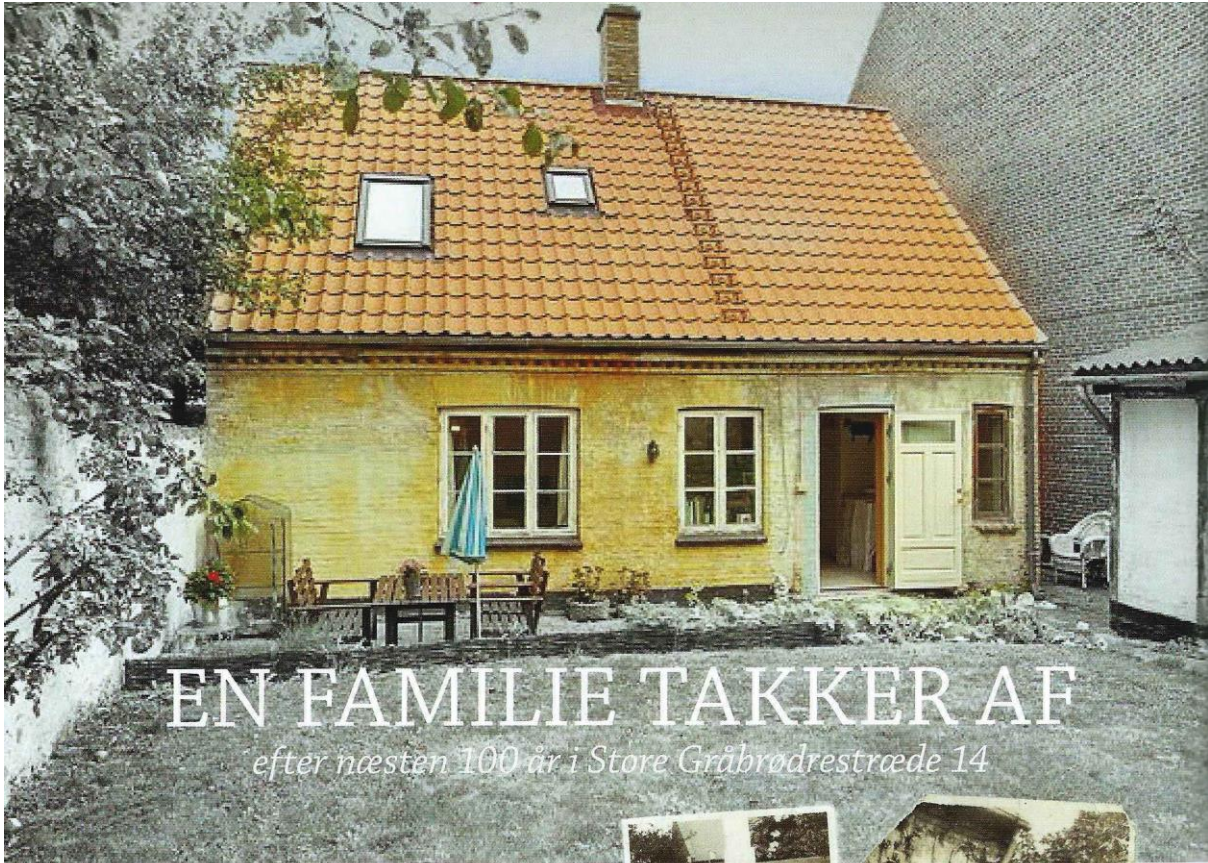

JUL i ROSKILDE 2015

89. årgang

TEMA: Plads til alle

EN FAMILIE TAKKER AF

efter næsten 100 år i Store Gråbrødrestræde 14

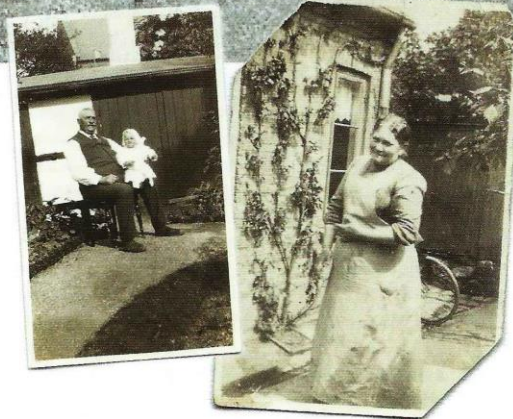

Af Birgitte Bruun Wolter

På Østre Kirkegård i Roskilde er et gravsted, hvor der på soklen for det hvide kors står: 'Vognmand Jens Peter Frederiksen...'. Inden monumentet sank lidt ned i jorden kunne også 'familiegravsted' læses. I gravstedet hviler Jens Peter Frederiksen og hans kone Marie Johansen samt deres datter Ingeborg Møller og hendes mand Max Møller. Lidt derfra er deres datter Liszie Bruun Jørgensen og hendes mand Ove Bruun Jørgensen stedt til hvile.

Det er 6 af de personer fra min familie, der gennem næsten hundrede år beboede Store Gråbrødrestræde 14 i Roskilde, og som denne artikel handler om.

Den første ejer i familien, Jens Peter Frederiksen, gjorde det godt, selv om han umiddelbart kom fra små kår. Han blev født i 1865 i Herslev som søn af Johanne Kirstine Pedersdatter og udlagt barnefader Fritz Jacobsen. Men 16. januar 1914 stemplede Roskilde Amtsstue købskontrakten, hvorved restauratør L.N. Jeppesen solgte Roskilde Bygrunde matr.nr. 25,

Store Gråbrødrestræde 14, til Vognmand Jens Peter Frederiksen.

Historien om huset, der havde plads til både familien og logerende

På kort over Roskilde tilbage fra Resens Atlas fra 1677 og frem, har der været bygget mellem Gråbrødre Kirkegård og Hestetorvet. På Ehlers kort fra 1791 er den firkant, der i dag er afgrænset af Gråbrødre Kirkegård, St. Gråbrødrestræde og Hestetorvet, én grund. Den delte kleinsmed Mörck i 1859. Matr.nr. 25, 26 og 27 opstod.

I 1871 fik rebslager Søren Lassen matr.nr. 25. Larsen byggede et grundmuret hus i 1 etage med sylt af

HISTORIEN OM HUSET, DER HAVDE PLADS TIL BÅDE FAMILIEN OG LOGERENDE

kampesten og tegltag. Huset havde 3 værelser, 1 gang med trappe til loftet, 1 køkken og 1 spisekammer. Loftet var af gips, væggene pudsede, gulvet var et bræddegulv, og der var 2 kakkelovne.

Hertil kom et latrin i bindingsværk med tegltag, mod syd var et halvtags brændeovns i mur og bindingsværk på de 3 sider og sammenbygget med naboen i syd. Matr.nr. 27 blev i 1875 delt, og matr.nr. 28 opstod. Boet efter Søren Larsen solgte det til restauratør Jeppesen, der fra 1905 til 1914 ejede matr.nr. 25, 26 og 28.

Beskrivelsen af hovedhuset kan genfindes i det hus, som boet efter Jens Peters barnebarn solgte. De væsentligste ændringer i huset var, at det fik en frontispice. I 1955 blev der indlagt wc, i 1968 kom centralvarme til, og i 2010 blev taget udskiftet.

Udhuset ændredes mest. Det blev til et nord-sydgående hus med bindingsværk på 3 sider og fuldmur mod øst. Udhuset havde 1 del med latrin og vaskerum samt 1 del med 1 rum med dør mod haven, 2 vinduer og 1 brændeovn.

Jens Peter flyttede ind i huset med sin hustru Marie Johansen, datteren Ingeborg og sønnerne Henrik og Ejnar. Han fik borgerskab i Roskilde som vognmand i 1894.

I 1916 havde Ingeborg kontorplads i Cykelbørsen på hjørnet af Jernbanegade og Køgevej. Henrik var kusk og Ejnar var handelselev. 1 logerende boede der også. Mens Jens Peter og Marie boede i huset, var der logerende. I 1921 var sønnerne flyttet hjemmefra. Ingeborg boede stadig hjemme, men i maj 1921 blev hun gift med boghandler Max Møller og flyttede. Jens Peter døde i 1930. Marie fortsatte med at bo der og havde logerende frem til flytning til Roskilde Alderdomshjem.

Udhuset blev også brugt til bolig, men i januar 1946 modtog Max et brev fra Sundhedskommissionen, og der var nedlagt forbud mod at udhuset blev brugt til bolig. Lejeren kom herefter til at bo i et værelse på 1. sal.

Ejnar flyttede i 1924 til Amerika, og blev der til sin død. Henrik forlod også Roskilde. Ingeborg blev boende i Roskilde sammen med sin mand, der drev Johs. Bruuns Boghandel.

Marie døde i 1946, og hendes børn overtog huset. Frem til 1960 var ejendommen udlejet. I 1960 flyttede 2. generation Ingeborg og Max fra Provstevænget 4 til Store Gråbrødrestræde 14. De arbejdede begge i boghandlen, som også havde lotterikollektion. Da Max døde, lukkede Ingeborg boghandlen, men kollektionen beholdt hun frem til efter 1976. Det betød, at dagligstuen i en uges tid hver måned, blev en lille butik, hvor sofabordet stod lige inden for døren og fungerede som disk.

I 1978 solgte Ingeborg huset til sin datter Liszie, der var gift med Ove Bruun Jørgensen, som hun kendte fra barndommen. Som præst boede Ove i embedsbolig, og huset skulle være Liszie og Oves hjem, når de gik på pension. I efteråret 1992 flyttede 3. generation Liszie og Ove ind. De fik kun kort tid sammen i huset, da Ove døde i april 1993. Liszie blev i huset indtil hun kom til Asterscentret og lejede huset ud til 5. generation barnebarnet Ulrik.

Da Liszie døde i 2013 købte en familie med rødder i Roskilde huset. Min familie takkede af efter næsten 100 år, hvor 4 ud af 5 generationer havde boet dér.

Foto: Herover ses billede af Store Gråbrødrestræde 14, set fra gaden

Til venstre ses Store Gråbrødrestræde 14, fra haven. Herunder ses Jens Peter Frederiksen med sit barnebarn Liszie ca. 1924 samt billede af Marie Frederiksen, født Johansen - 1918.